ANUL VII. No. 1990. EDITIA A TREIA VINERI 30 SEPTEMBRE 1894.

NUMERUL 10 BANI

ABONAMENTELE
INCEP LA 1 ŞI 15 ALE FIE-CĂREĬ LUNI
SI SE PLATESC TOT-D'A-UNA INAINTE

IN *Bucureştĭ* LA CASA ADMINISTRAŢIEĬ
DIN *Judeţe* ŞI *Streinătate* PRIN MANDATE POŞTALE

UN AN ÎN ŢARĂ 30 LEĬ; ÎN STREINĂTATE 50 LEĬ
ŞASE LUNĬ .. 15 » » » 25 »
TREĬ LUNĬ .. 8 » » » 13 »

Un numer în streinatate 20 banĭ

MANUSCRIPTELE NU SE INAPOIAZA

Adevĕrul

Să te ferescĭ Române de cuiŭ strein în casă

V. Alexandri.

NUMERUL 10 BANI

ANUNCIURILE
DIN *Bucureştĭ* ŞI *judeţe* SE PRIMESC *numaĭ la Administraţie*
DIN *Streinătate,* DIRECT LA ADMINISTRAŢIE ŞI *la toate oficiele de publicitate*
ANUNCIURĬ LA PAG. IV . . . . . 0,30 b. linia
» » » III . . . . . 2,— leĭ »
» » » II . . . . . 3,— » »
INSERŢIELE ŞI RECLAMELE 3 LEĬ RÎNDUL.
La Paris, ZIARUL SE GĂSEŞTE DE VINZARE CU NUMERUL LA *kioşcul No. 192, Boulev. St.-Germain*

UN NUMER VECHIU 30 BANI

ADMINISTRAŢIA
PASAGIUL BĂNCEI NAŢIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACŢIA
PASAGIUL BĂNCEI NAŢIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

CONDEIUL SI SPADA

Un incident întîmplat la Iaşĭ aduce din noŭ pe tapet chestiunea aşă de mult desbătută altă dată: dacă ziaristul este saŭ nu obligat să acorde aceea-ce se numeşte o «reparaţiune prin arme» pentru ofensa ce ar aduce cuĭ-va.

D. Sterea, un distins student al facultăţeĭ de drept din Iaşĭ, a provocat pe D. G. Scorţescu, directorul ziaruluĭ *Evenimentul.* D. Scorţescu a răspuns că nu primeşte cartelul.

Şi acum întrebarea: este D. Scorţescu un laş?

Intreg veacul XV se ridică să strige: „da, da, e laş!“ Insă noĭ ceştia, carĭ ne-am născut cevà maĭ încoace de cît în vremea cînd braviĭ cavalerĭ se înfigeaŭ în frigare sub primul felinar întîlnit, dăm din umerĭ şi aicĭ nu putem pricepe măcar morala asta din alt veac.

E o chestie de principiu la mijloc. Cînd te hotărăştĭ să deviĭ gazetar, tu te bizuĭ pur şi simplu pe talentul tăŭ şi pe cultura ta. Max Nordau, reacţionar în ce priveşte presa, propune ca ziariştiĭ să fie numiţĭ prin concurs. Noĭ credem că de fapt acest concurs există, sub altă formă, de vreme ce publicul tratează cu refuz ziarele în care talentul nu se arată.

In tot cazul, dacă aĭ dreptul să cerĭ cevà ziaristuluĭ, nu aĭ dreptul să-ĭ cerĭ să fie nicĭ atlet nicĭ spadasin. Dacă el ar întruni una din aceste din urmă calităţĭ, nu s'ar maĭ apucà de ziaristică, ci de lupte la bîlciurĭ orĭ la circurĭ. Şi apoĭ de ce n'aĭ cere acelaşĭ lucru magistratuluĭ orĭ deputatuluĭ?

Iar dacă trecem la partea practică a lucruluĭ, atuncĭ prin ce un ziarist lovit de un glonţ orĭ sgiriat la mînă probează că este un calomniator? Şi prin ce un calomniator în adevăr dovedeşte că e om cinstit, dacă răneşte el pe adversar?

Prejudiţiul dueluluĭ ca ultimă judecată între două părţĭ avea un rost pe vremea cînd se credea că Provedinţa alege între culpabil şi inocent; astă-zĭ însă, cînd mintea omenească refuză asemenea concepţiĭ simpliste, duelul nu maĭ poate fi de cît o urmă ciudată. care s'a păstrat în evoluţia morală spre marea surprindere a oamenilor de azĭ.

Nu vedeţĭ unde am ajunge cu sistemul acesta? Toţĭ escrociĭ, toţĭ necinstiţiĭ, toţĭ mizerabiliĭ n'ar avea de cît să se perfecţioneze în scrimă şi 'n tir, — şi iată-ĭ la adăpost de orĭ-ce atac. De alt-fel. Istoria cavalerilor de industrie duelişti *di primo-cartello* ne-ar putea arăta multe isprăvĭ de-ale acestor indivizĭ, isprăvĭ în care nu i-a ajutat de cît mînuirea uneĭ frigărĭ.

Se înţelege, aceasta e numaĭ o parte a chestiuniĭ; iar asupra logiciĭ orĭ nelogiciĭ dueluluĭ există o întreagă literatură.

In cazul special care se prezintă la Iaşĭ şi de care ne ocupăm numaĭ fiindcă e vorba de o chestiune aşa de interesantă pentru presă, lucrurile staŭ cu totul alt-fel, căcĭ dreptatea este de partea D-luĭ Sterea. In adevăr, D-sa a fost calomniat în modul cel maĭ nedemn de către *Evenimentul* şi i-se cuvenea o reparaţie.

Prin arme? Nu. Chiar D. Sterea a găsit în urmă calea cea bună, adresîndu-se la un arbitru, la D. Gr. Macry. Rolul arbitruluĭ era însă nu ca să spună dacă D. Scorţescu trebuie saŭ nu să iasă pe teren, ci dacă D. Scorţescu trebuie să rectifice în mod leal înjuriile aruncate D-luĭ Sterea.

Aci, fireşte, D. Scorţescu a fost de o rea-credinţă revoltătoare şi menită a compromite ziaristica în ochiĭ oamenilor cinstiţĭ. Ştiĭ bine că Sterea e romîn, şi'l acuzĭ că e Rus; ştiĭ bine că e om care trăeşte din averea luĭ, şi spuĭ că e salariatul nu ştiŭ cuĭ; ştiĭ că e om cinstit şi afirmĭ că-i poliţist; în fine tu însu-ţĭ aĭ protestat atuncĭ cînd alt Spanachidi a făcut altădată ceea ce tu facĭ azĭ, şi totuşĭ, refuzĭ orĭ-ce îndreptare.

O asemenea purtare nu-ĭ nicĭ cavalerească în sensul luĭ Enric IV, nicĭ corectă în sensul cel maĭ curent.

Toate acestea însă, nu ne împiedică de a spune că răŭ crede D. Sterea că o calomnie încetează de a fi calomnie «în urma unuĭ schimb de treĭ gloanţe,» la 15 orĭ la 75 de paşĭ. Ba, chiar din punctul de vedere al coduluĭ de duel, D. Sterea a fost de o colosală lipsă de logică: D. Scorţescu erà de maĭ nainte la adăpost de «calea onoareĭ».— şi credem că modul cum toată presa onestă a înfierat pe D. Jorj trebuie să valoreze maĭ mult pentru D. Sterea, de cît o «reparaţie» ca 'n vremea cavalerilor cu spadă.

Anton Bacalbaşa

IAR CHESTIA ROMÎNA

D. Wekerle despre chestia naţionalităţilor.-Nobilimea din Ardeal şi ţăraniĭ.--Un adevăr crud şi o satisfacţie. Tot vechea politică.

In mijlocul încurcăturilor pe carĭ i le pricinueşte opoziţia încăpăţînată a Camereĭ magnaţilor în chestiunile religioase, d. Wekerle, primul ministru al Ungarieĭ a găsit totuşĭ vremea să facă nişte noĭ şi totuşĭ vechĭ declaraţiĭ şi în chestiunea naţionalităţilor.

Declaraţiile acestea aŭ fost de alt-fel provocate. Un corespondent al ziaruluĭ *Figaro,* d. Raoul Chelard, vizitînd pe d. Wekerle l-a rugat să-ĭ dea oare-carĭ lămurirĭ asupra însemnătăţiĭ ce poate avea pentru Ungaria chestia naţionalităţilor. D. Wekerle s'a grăbit a se executa.

In contra nobilimeĭ ardelene

In ce priveşte fondul însuşĭ al chestiuniĭ naţionalităţilor, d. Wekerle n'a făcut de cît să repete ce a maĭ spus şi în altă ocazie el şi întreg guvernul actual o privesc ca neexistentă.

Ceea ce a spus noŭ e că, dacă Romîniĭ sunt nemulţămiţĭ, apoĭ acesta e în mare parte vina aristocraţimeĭ ardelene, «pretenţioasă, arogantă, leneşă şi intolerantă» Ea ţine şi azĭ pe ţăraniĭ într'o stare care de fapt e tot ca iobăgia dinainte de 1848. De aceea agitaţiile anti-maghiare pot prinde atît de uşor în sînul poporuluĭ romîn.

Indignare

Declaraţiile D-luĭ Wekerle publicate în *Figaro* aŭ produs o mare indignare în sînul deputaţilor ungurĭ ardelenĭ.

O interpelare s'a făcut alaltă-ierĭ în Cameră în această privinţă şi D. Wekerle a fost nevoiţ să dea satisfacţie susceptibilităţiĭ atinse a ungurilor ardelenĭ.

Şi iată dar ce lămurirĭ a dat înaintea Camereĭ:

Satisfacţia

D-sa, aflînd că un ziarist francez voieşte să scrie un articol asupra Ungarieĭ, s'a pus în legătură cu dînsul pentru a-ĭ da oare-carĭ lămurirĭ. N'a fost un interview.

Declară, în special, că n'a pronunţat nicĭ o dată înaintea nimănuĭ cuvinte ofensatoare la adrese ungurilor ardelenĭ. Şi nu putea să facă aceasta, de oare-ce «patriotismul şi nobleţa sentimentelor ungurilor ardelenĭ sînt maĭ presus de orĭ-ce îndoială».

Cu această retractare — căcĭ e absolut imposibil ca scriitorul francez să fi luat din aer nişte declaraţiĭ atît de conforme adevăruluĭ şi atît de potrivite în gura D-luĭ Wekerle, — unguriĭ ardelenĭ s'aŭ declarat satifăcuţĭ.

Partea politică

In ce priveşte partea politică a declaraţiunilor sale, D. Wekerle a recunoscut, în răspunsul săŭ, că în adevăr a zis că Ungaria nu va intra în negocierĭ, nu va primi nicĭ un compromis şi nu va tolera nicĭ o agitaţie.

Aceasta ministrul a declarat-o în-totdeauna, şi înaintea Camereĭ, şi o declară şi acum.

Aceasta e baza politiceĭ sale relativă la naţionalităţĭ.

N'a uitat D. Wekerle a adăoga la sfirşit şi fraza obicĭnuită, că:

De şi Unguriĭ nu vor admite nicĭ o negociare, totuşĭ eĭ vor considera pe Romînĭ ca cetăţenĭ carĭ se bucură de *drepturĭ egale* (!) cu ale lor.

Se ştie ce trebuie să se înţeleagă sub aceste drepturĭ: pe acela de a plăti birurile ca şi Unguriĭ şi de a se maghiariza în libertate.

Aceasta este însă tot atît cît şi a zice Romînilor: Nu vrem pace, continuaţĭ.

Şi decĭ, lupta va continua.

Vest.

SATIRA ZILEI

יום כפר

Era o zi tristă. Ceasornicul pe care nu l'am bătuse ora 5, — şi tot nu găseam subiect de satiră. Cererile de la tipografie răsunaŭ în mintea mea ca nişte sentinţe funebre; toate ziarele pe care le consultasem nu-mĭ dedeaŭ *materie,* şi regretam din suflet pe bietul Spanachidi. Ce om bun era răposatul! Aveaĭ orĭ n'aveaĭ chef, el te'făcea să rîzĭ; cît timp a trăit el în presa romînă, eŭ n'am suferit lipsă de subiecte.

«Şi cum stam privind pe gîndurĭ către mîndrul răsărit, un ecoŭ venind de acolo mi se pare mi-a şoptit»:

— Astă-zĭ este marele Kipur saŭ *Iom Kipur!*

Atuncĭ am luat o trăsură şi m'am dus să inspectez uliţele ovreeştĭ.

* * *

Erĭ era în adevăr sărbătoarea cea mare a ovreilor, ziua împăcăreĭ cu Dumnezeŭ. Toţĭ cuşeriĭ şi toate cuşerile şedeaŭ pe la porţĭ orĭ prin sinagogĭ. Nemîncaţĭ, lihniţĭ, cu ochiĭ daţĭ peste cap, bieţiĭ oamenĭ aşteptaŭ probabil să le vie Domnu Mesia,—fără să ştie că *aşumaim şumaim ladonoĭ, venŭrăţ livneĭ udom...!*

De alt-fel, eraŭ veselĭ, fiind-că aseară Dumnezeŭ le-a iertat toate păcatele,—bine înţeles cu latitudinea ca azĭ să înceapă altele.

Grozav îmĭ părea de răŭ că nu sînt şi eŭ ovreiŭ, ca să-mĭ ierte Dumnezeŭ şi mie păcatele pe care le-am: la chirie, la birt şi la croitor!

Cu *talăsul* după gît, credincioşiĭ mă priveaŭ curios, — fiind-că, să iertaţĭ, eram cu trăsura. Şi Dumnezeŭ nu iartă ca la *Iom Kipur* să ţĭ cerĭ ertarea păcatelor alt-fel decît *per pedes.*

Toate prăvăliile eraŭ închise, pînă şi internatul facultăţeĭ de Teologie.

Era închis chiar şi la moaşe. Eŭ, n'am de lucru? m'apuc să întreb pe unu:

— Da'cum se poate să'nchidă şi moaşa? Dacă vrea un purăţ mititel să apară azĭ?

— Nu sĭ poati, domnili, nu sĭ poati! Trebui sĭ aştepti sĭ iasĭ steli pi cer.

— Dar stelele cum es dacă-ĭ Iom Kipur? De ce să nu iasă şi purăţ?

.... Şi nu ştiŭ dacă mi-a eşit vre-un subiect de satiră; dar mĭ-aŭ eşit perĭ albĭ pînă am eşit din calea Văcăreştĭ, pe unde vă anunţ că Primăria are ironia de a pune şi strada *Patrieĭ.*

Rigolo.

Serviciul telegrafic

Zilnic primim la redacţie reclamaţiunĭ, în potriva serviciuluĭ telegrafic al capitaleĭ.

O sumă de cititorĭ ni se plîng că primesc telegrame, maĭ ales din streinătate, cu mare întîrziere şi cu aşa greşelĭ, în cît sensul le este cu totul denaturat.

Aceasta ne-a îndemnat să procedăm la o mică anchetă, pentru a găsi cauzele acestuĭ grav inconvenient.

Supunem D-luĭ Director Cezianu rezultatele cercetărilor noastre, rugîndu-l să ia grabnice măsurĭ de îndreptare.

Maĭ întîĭ de toate, trebue, să spunem cu părere de răŭ, că liniile telegrafice sînt în cea maĭ proastă stare. Nimenĭ nu le supraveghează, nimenĭ nu se preocupă de ele. Apoĭ de cînd cu instalarea telefonuluĭ, prin faptul ca aceleaşĭ liniĭ servesc şi comunicaţiilor telefonice şi celor telegrafice, rezultă o sumă de perturbărĭ şi de confuziunĭ. Pe de altă parte, depeşile pentru întreaga ţară, ce vin din străinătate prin Budapesta, sînt transmise prin un fir unic în Bucureştĭ şi de aci sînt distribuite în provincie. Din această cauză, rezultă o aglomeraţie colosală de depeşĭ şi întîrzierĭ, foarte păgubitoare, maĭ ales pentru comercianţiĭ din porturile Brăila şi Galaţiĭ.

In o altă ordine de ideĭ, o altă cauză a relelor ce constatăm este *desfiinţarea şcolilor de telegrafie.* Serviciul, zis *auxiliar,* se recrutează din copiĭ cu patru clase primare, care n'aŭ nicĭ educaţia profesională, nicĭ practică necesară. Asemenea împiegaţĭ, carĭ umplu astă-zĭ *biroul central,* nu sînt în stare să facă un serviciŭ conştiincios şi zădărnicesc chiar pe amploiaţiĭ bunĭ în îndeplinirea datorieĭ lor.

Cauza cea maĭ de căpetenie însă, este *surmenarea personaluluĭ.* Pînă acum impiegaţiĭ eraŭ împărţiţĭ în grupe: un grup intra, de pildă, ziua întîia, la lucru de la 12 şi lucra pînă la 7; a doua zi de la 8—12 şi de la 7 seara la 12, 1 şi 2 de noapte; iar a treia zi o aveaŭ liberă, şi cînd li se cerea un serviciŭ suplimentar, li se plătea deosebit, jumătate din salar. Acum, de cît-va timp, li s'a suprimat ziua liberă—de şi la poştă se menţine—şi tot odată s'a suprimat şi sporul de salar.

In asemenea condiţiĭ de surmenaj, date fiind maĭ ales încordarea de atenţie necesară, lipsa de local şi aerul viciat — nu e de mirat că serviciul nu merge cum ar trebui.

In fine pe lîngă toate aceste trebue să relevăm şi nedestoinicia diriginteluĭ telegrafuluĭ. D-sa în loc de a se ocupa de aproape de distribuirea lucrărilor personaluluĭ săŭ şi de supraveghiara luĭ, s'a isolat într'o cameră separată şi nu se ocupă de cît cu distribuirea amenzilor. Amenzile curg droaie, de oare-ce D. diriginte crede că-şĭ crează un titlu la recunoştinţa direcţieĭ, prin economiile ce face bugetuluĭ.

Este firesc că în asemenea condiţiĭ, amploiaţiĭ bunĭ să se desguste şi să caute a fi transferaţĭ aiurea. Capitala rămînînd cu amploiaţiĭ nedestoinicĭ, care o servesc prost.

Atragem serioasă atenţie a D-luĭ Cezianu, şi-l rugăm să facă şi D-luĭ o anchetă, pentru a se convinge de adevărul spuselor noastre.

C.

CONVOCAREA CAMERILOR

Ziarele guvernamentale încep în fine, să recunoască existenţa uneĭ grave crize financiare, care să adauge la cumplita criză agricolă ce bîntue ţara noastră. Faţă cu evidenţa poate vor sfîrşi să recunoască şi perspectiva deficituluĭ ce ameninţă bugetul, lucru pe care-l contestaŭ acum cîte-va lunĭ, cînd ceĭ dintîiŭ în presă l'am semnalat.

Constatarea gravităţeĭ situaţieĭ se impune decĭ chiar celor maĭ interesaţĭ.

Aceasta însă nu ajunge. Guvernamentaliĭ îşĭ rîd împreună cu noĭ, de faimosul economist liberal, care ne spune: *aveţĭ încredere în noĭ pentru rezolvarea crizeĭ,* fără însă să ne spue care-ĭ sînt leacurile.

Dar ce aŭ eĭ de spus în privinţa astă? Ce măsurĭ aŭ de gînd să ia? Iată ce neglijează, şi eĭ să ne spună. Imĭ închipuĭ că nu socotesc împrumutul de 120 milioane ca un leac.

Faţă cu o asemenea situaţie disperată, datoria unuĭ guvern ar fi să nu stea în expectativă, ocupîndu-se numaĭ cu intrigĭ de culise, ci să convoace parlamentul de urgenţă pentru a vedea ce e de făcut.

Camerile, după lege, se deschid tocmaĭ la 15 Noembre; prin urmare, de azĭ într'o lună şi jumătate — cam tîrziŭ, dat fiind urgenţa situaţieĭ. — Dacă s'ar convoca maĭ curînd Camerile, s'ar putea numi o comisiune parlamentară, care să facă o anchetă amănunţită asupra situaţieĭ economice, în urma căreia s'ar putea găsi maĭ cu înlesnire leacurile de luat şi s'ar putea lua chiar fără întîrziere.

Din nenorocire, guvernuluĭ nu-ĭ prea place să dea cu ochiĭ de Cameră şi preferă vacanţele parlamentare, cînd afară de presă, nimenĭ nu-ĭ controlează faptele.

In împrejurările prin care trecem însă, e o datorie patriotică pentru guvern, să treacă peste repulziunile sale şi să convoace parlamentul de urgenţă.

Oare o va face? Ne cam îndoim.

In tot cazul, noĭ ne facem datoria, dînd semnalul de alarmă.

TELEGRAMA UNUI RĂPOSAT

Multă lume a rămas pînă în ziua de azĭ nedumerită, cum s'a putut face că lista disidenţeĭ conservatoare din Roşioriĭ-de-vede, de şi coprindea şi dînsa numărul cerut de candidaţĭ, totuşĭ n'a întrunit de cît *un singur* vot, aşa în cît se părea că înşişĭ candidaţiĭ preferiseră a vota pentru altă listă.

Misterul se desvăluie astă-zĭ, cînd ziarul *Opinia publică* din Roşiorĭ ne aduce la cunoştinţă următoarea copie de pe o telegramă ce s'a adresat în ajunul alegerilor procuroruluĭ din Turnu-Măgurele:

Procuror,

Măgurele.

Pompieriĭ cu poliţia şi bătăuşiĭ *ne-aŭ ucis* cu ciomegele şi pietre. Sunt rănițĭ. Oştirea a intervenit.

Mănciulescu.

Care va să zică, disidenţa conservatoare fusese ucisă cu ciomege şi cu pietre; mulţĭ morţĭ fuseseră chiar şi rănițĭ. Şi alt-fel de cît la Bucureştĭ — dintre toţĭ aceştĭ morţĭ, la Roşiorĭ-de-vede nu reuşise să voteze de cît unul singur.

Evident că, — după cum raţionează *Opinia publică,* — alegerile vor trebui casate şi, la o nouă alegere, toţĭ morţiĭ disidenţeĭ conservatoare din Roşioriĭ-de-vede vor trebui lăsaţĭ să voteze.

Rad.

In chestia crizeĭ

Criza economică. — Creditul în ţară. Creditul în străinătate. -- Lipsa de banĭ.--Banca Naţională.-- Speranţele.

In faţa crizeĭ economice violente prin care străbatem, am hotărît să publicăm părerile maĭ multor fruntaşĭ aĭ comerţuluĭ, carĭ prin poziţiunea lor sînt în curentul crizeĭ.

Azĭ publicăm părerile D-luĭ Andreĭ Popovicĭ, preşedintele cameręĭ de comerţ din capitală.

La întrebarea: ce rezultate va avea criza prin care trecem? D. Popovicĭ a răspuns:

— Vor fi mulţĭ negustorĭ marĭ şi micĭ în Bucureştĭ şi în ţara întreagă, carĭ vor înceta plăţile; mulţĭ capitaliştĭ, arendaşĭ şi proprietarĭ, carĭ îşĭ vor pierde avutul lor. Dar toate aceste nu vor lua proporţiĭ prea îngrijitoare, în cazul cînd criza nu va fi perzistentă.

— Credeţĭ dar, că va înceta criza?

— Negreşit, fie-care om speră în îmbunătăţirea situaţiuneĭ, căcĭ nicĭ o dată criza nu se poate sfîrşi cu moartea economică. Comerţul se îmbolnăveşte, dar nu moare nicĭodată. Actuala criză poate să aibă însă şi un efect salutar, pentru că va pune capăt unor speculaţiunĭ nenorocite, bazate pe o fantasie bolnăvicioasă şi pe eventualitatea unuĭ cîştig mare şi anormal. Ast-fel de eventualităţĭ se întîmplă, însă foarte rar şi ele sunt maĭ mult nişte excepţiunĭ anormale. Şi, în consecinţă, curăţindu-se comerţul de aceste elemente nesănătoase, vom deveni la o stare normală, restabilindu-se raporturile între muncă şi producţiune.

— Dar dacă lipsa de banĭ va continua să fie tot atît de simţitoare ca acum?

— Lipsă de banĭ nu există, întrucît banul formează mijfocul de circulaţiune. Ci există teama de a pune în circulaţiune baniĭ: Căcĭ nicĭ bancheriĭ şi cu atît maĭ puţin particulariĭ se tem de a-şĭ pune baniĭ în circulăţiune, din cauză că situaţiunea nu s'a desinat încă bine si se tem ca nu cumva evenimentele ce se desfăşoară să devie grave.

— Şi de ce negustoriĭ, arendaşiĭ şi proprietariĭ nu găsesc banĭ cu o dobîndă, fie maĭ urcată ca pînă acum?

— De oarece capitaliştiĭ se tem de perzistenţa crizeĭ actuale. Iar arendaşiĭ şi proprietariĭ nu găsesc banĭ, fincă nimenĭ nu poate şti dacă la anul recolta va fi bună şi se vor urca oare preţurile cerealelor. Astăzĭ o mare parte a arendaşilor şi proprietarilor nu maĭ aŭ nimic, nicĭ un capital de rezervă, numaĭ speranţă, că la anul recolta va fi bună şi preţurile urcate. Şi cine avansează împrumuturĭ pe speranţe?

— Banca naţională nu poate interveni în favoarea comerţuluĭ?

— Prudenţa cea maĭ mare se impune Bănceĭ Naţionale. Ca pe de o parte să nu înăsprească criza, iar pe de altă parte să nu-şĭ pricinuiască vr'un răŭ. Cert este, că Banca Naţională nu şĭ-a dat încă pe faţă probele de ceea-ce ar putea face şi de ce ajutor ar putea fi într'o criză maĭ mare, şi aceasta din cauza, că în timpurĭ normale rolul eĭ s'a redus la acel al unuĭ simplu bancher cu preferenţele şi nepreferenţele sale. Astă-zĭ, cînd această pasiune trebue să dispară, Banca Naţională trebue să facă, ceea ce bancheriĭ nu fac, adică să vie în ajutor cu mijloace ieftine, acolo unde necesitatea cere şi să nu taie creditele cînd ele sînt cerute drept mijloace de circulaţiune, iar nu ca credite de capital. In ce priveşte scontul ridicat al Bănceĭ, acela trebue să fie regulat ast-fel ca Banca să-şĭ păstreze stocul metalic pe care i-se bazează biletele ce le pune în circulaţiune. S'aŭ văzut în străinătate în timp de criză, Băncile Naţionale, ba chiar şi capul statuluĭ, intervenind în timp de criză şi punînd mijloace băneşiĭ la dispoziţiunea acelora, carĭ fundaseră marĭ industriĭ şi dispuneaŭ de capital imobilizat, dar pe carĭ nu le puteaŭ mobiliza din cauza crizeĭ,—şi aceştĭ oamenĭ, fără ajutoarele venite la timp, ar fi rămas nişte nenorociţĭ, iar industriile cele maĭ frumoase, create după atîtea stăruinţĭ, ar fi decăzut cu de săvîrşire.

— Şi dacă intervenţia Bănceĭ n'ar fi suficientă, s'ar putea aduce banĭ din străinătate, acum cînd n'avem nicĭ un export de cereale?

— Negreşit, că da. In momentul cînd scontul în străinătate scade atît de mult; cînd renta franceză 3% atinge 104%, cînd chiar comunele urbane franceze se împrumută cu 3% şi cu 2½ %, plătind o foarte neînsemnată primă,—este foarte firesc, că scontul nostru fiind mult maĭ mare, creditul statuluĭ nostru bine bazat şi bine văzut, — capitalurile străine ar putea fi atrase în ţară, dacă bancheriĭ noştri ar fi maĭ puţin fricoşĭ. Şi probabil, că aşa se va face, căcĭ capitalurile în străinătate abia se pot plasa cu 2% şi 3%, pe cîtă vreme la noĭ ar putea cîştiga acum 5%—10%, fără nicĭ a teamă.

BOALA ȚARULUI

Berlin, 28 Septembre. — «Wolf Bureau» anunță, că doctorul Leyden va pleca diseară la Livadia pentru a îngriji pe Țar. E probabil că-l va însoți și la Corfu.

Colonia, 28 Septembre. — «Gazeta de Colonia» află din Petersburg, că după ultimele știrĭ primite din Livadia, Țarul se află maĭ bine. La finele luneĭ Octombrie se va duce la Corfu, însoțit de doctorul Weliaminoff, în locul doctoruluĭ Popoff, care va însoți pe marele duce George în Crimeea.

RĂSBOIUL CHINO-JAPONEZ

Londra, 28 Septembrie. — *Agenția Reuter* primește din Șanghaĭ următoarele știrĭ: Se zice că o luptă de avant-garde s'ar fi dat ierĭ între Chinezĭ și Japonezĭ la Nord de fluviul Yaln. Japonezii ar fi fost respinșĭ.

Reparațiile vaselor chinezeștĭ s'aŭ isprăvit.

După niște svonurĭ carĭ aŭ nevoie a fi confirmate, 40,000 de Japonezĭ aŭ debarcat în apropiere de Shanhaikwon saŭ după alțĭ la Gew-Chang. Maĭ multe corăbiĭ japoneze aŭ fost văzute în apropiere de Port Takan.

Londra, 28 Sept.—Agenția *Reuter* află că puterile europene, carĭ lucrează de acord. nu vor permite a se aduce o atingere la integritatea Coreeaĭ Ele vor impune decisiunile luate sub acest raport dacă Japonia va încerca să stabilească drepturĭ de cucerire în Coreea.

Londra, 28 Sept.—Se scrie din Chemutpo cu data de 3 Oct. că Japonezii trimet în grabă mare trupele în Menciura însă eĭ armează în acelaș timp posițiunile lor din Coreea. Japonezii se poartă foarte bine cu Coreenĭ și pedepsesc cu severitate orĭ-ce exces al soldaților, carĭ trebuesc să plătească tot ce iaŭ de la locuitorĭ.

AMILCARE LAURIA

O LUPTA DESPERATĂ

Un servitor în livrea albastră, împodobită cu nasturĭ de oțel, dusese pe Doamna Amelia Montaldi în salon; pe urmă fugise tăcut, ca să anunțe stăpînuluĭ săŭ vizita.

Femeea, care era de vr'o cincĭ zecĭ de ani, părea foarte agitată; fața-ĭ purta urmele nopțeĭ nedormite și ale lacrămilor.

Trebue să fi îndurat în puține ciasurĭ o durere mare, pentru ca să fi putut dispare de pe fața sa trăsătura de blîndeță binevoitoare, care o caracteriza.

Se uita scrutătoare prin odae cu ochiĭ săĭ blînzĭ, roșițĭ de lacrămĭ. Unde se afla? Ah! o prevăzuse prea bine: în casa unuĭ holteiŭ, a unuĭ ștrengar și duelgiŭ renumit. Totul din prejur o dovedea; armurile de preț și spadele bogat împodobite, săbiile lucitoare, zalele și coifurile artistice, care ieșiaŭ frumos în relief pe tapetul verde închis și dădeaŭ odăeĭ o eleganță severă.

La priveliștea acestor nenumărate arme, ochiĭ bieteĭ femeĭ se umplură din noŭ de lacrămĭ și, cuprinsă de o groază nespusă, îșĭ acoperi fața cu mîinele.

Pentru a-șĭ goni gîndurile cele rele, ea se apropiă de peretele din dreapta balconuluĭ, acoperit aproape în întregime de medaliĭ de aur și diplome, frumoase, scrise cu litere gotice; unele aveaŭ împrejur cunune de florĭ cu funde de catifea de toate culorile; premiĭ luate de stăpînul caseĭ la diferite lupte de întrecere.

Pentru ce o lasă să-l aștepte atîta? Bănuia oare scopul viziteĭ sale și nu voia s'o primească? Să ferească D-zeŭ! Ar fi cea maĭ mare grozăvie ce-i s'ar putea întîmplà.

La gîndul acesta ea se uită fără voe la portretul în cadru de lemn sculptat din față.

Portretul acesta arăta pe Valentino Frugi, baron di Geottanera în costum sumbru de duel; dreapta cu mănușa albă ținea spada, stînga o mască. Chipul frumos bărbătesc arăta răceală și cumpeneală, gura avea un zîmbet cinic, care inspiră privitoareĭ greață.

— Dacă portretul îĭ seamînă, nu voiŭ izbuti de loc!... esclamă ea oftînd.

Aștepta poate de un sfert de ceas, cînd, după o batae ușoară în ușa prin care intrase ea, aceasta se deschise puțin și se zări capul unuĭ bărbat, care întrebă:— Eștĭ singur, Valentino!... Pe urmă, zărind-o pe dînsa, el șopti: — Mă iertațĭ, cătam pe baron; se vede că e acolo... Imĭ dațĭ voe?... Femeea dădu din cap și celalt dispăru iar.

In sfîrșit apăru mult așteptatul baron di Grottanera, în costum de dimineață, printr'o ușă ascunsă. Portretul îĭ semîna bine.

El se închină cu politeță rece dinaintea femeeĭ și o întrebă ce-ĭ aduce onoarea de a o vedea.

— O știțĭ, Domnule baron. numele meŭ v'o spune.

—Dacă așĭ putea s'o bănuesc, așĭ spune prea stimată Doamnă, că visita D-v. e zădarnică.

— Zădarnică! strigă ea îngălbenind.

— Da, cu desăvîrșire zădarnică, repetă el. Cum ar fi cu putință să ocolesc o afacere de onoare între mine și fiul Dv? Nu știĭ nicĭ un mijloc!

— Ah! Domnule, pentru Dumnezeŭ, nu vorbițĭ așa. Putețĭ tăgădui că Augusto al meŭ are dreptate? Nu e oare adevărat, că aseară în cafeneaoa Gnocchi Dv. ațĭ vorbit în chip necuviincios despre Eugenia Arbizza, o femee foarte cum se cade și stimată de toată lumea? Augusto se va căsători în curînd cu fata eĭ Gemma; era drept din partea luĭ, ca să nu îngădue nicĭ o insultă a numeluĭ eĭ, nepătat pînă acuma, s'o apere. De aci un schimb de cuvinte și...

—Fiul Dv. e iute, stimata mea Doamnă. Nu s'a născut nicĭ un schimb de cuvinte, ci fiul Dv. mi-a aruncat în cap, fără ca măcar să mă cunoască, o sticlă ce stătea dinaintea luĭ... Eŭ m'am repezit la dînsul, am fost oprit... trebue să ne batem mîine.

— Doamne, Domnule baron, nu voițĭ prin urmare să lăsațĭ totul pe seama uneĭ neînțelegerĭ?

— Eŭ?... Vi-s'a spus Dv. cine sînt eŭ?

— Mi s'a spus... răspunse înfiiorîndu-se Doamna Aurelia. Dar a recunoaște o nedreptate...

— A recunoaște?... Cuĭ?... Intru cît?.. Vă repet, stimată Doamnă, că vizita Dv e cu totul rădarnică; duelul e de neînlăturat, afară numaĭ dacă fiul Dv. mi-ar cere iertare.

— Dv. voițĭ așa dar ca Augusto să făptuiască un lucru necinstitor?.... Dar ce v'a făcut bietul meŭ copil?

— O știțĭ și o știțĭ prea bine, ce are de făcut un cavaler în asemenea împrejurare. Singurul folos al viziteĭ D-v. este, că ea mĭ-a procurat onoarea de a vă face cunoștința și...

— Un moment — ah! Doamne, nu mă dațĭ afară. Sînt o mamă nenorocită, căreia voițĭ să-ĭ omorîțĭ copilul. Fie-vă milă, D-le baron! Și Doamna Montaldi începu să plîngă.

Baronul o privi o clipă ca un om, care cumpănește încă o dată o hotărîre luată de demult. Pe urmă se sculă și se încredință dacă toate ușile sînt încuiate. Ea-l privi uimită și întrebă:

— Ce voițĭ să facețĭ?

— Ascultațĭ ce spune scrisoarea asta, răspunse el. Nu ne aude nimenĭ.

El scoase o scrisoare din buzunar și o citi încetișor. Ochiĭ luĭ aveaŭ o expresie răutăcioasă.

«Stimată Doamnă Arbizza! Aseară mă aflam cu cîțĭ-va prietenĭ în cafeneaua Gnocchi. Aceștia vorbeaŭ despre căsătoria Domnișoareĭ, fiica D-v., Gennua cu Domnul Augustn Montaldi, necunoscut mie. Eŭ însă istorisiiŭ despre o damă cu care fusesem în relațiĭ acum zece anĭ în Florența și care n'avea un nume tocmaĭ bun. Numele cu pricina făcu pe un Domn, care ședea în apropierea noastră, să ia partea eĭ. Mîine trebue să mă bat cu tînărul acesta, care, precum am aflat, e mirele onorateĭ Domnișoare, fiica D-v. Intors acasă, răsfoiiŭ prin scrisorile cele vechĭ ale mele și văzuĭ că dama răŭ văzută din Florența se numea *Albizzi*, nu *Arbizza*. Mă grăbesc a limpezi această greșală nenorocită, de care e vinovată numaĭ memoria mea scurtă. Bine-voițĭ a exprima D-luĭ Montaldi regretele mele. Cu rugămintea de a mă ierta, al D-v...»

(*Sfîrșitul în No. viitor*).

INFORMAȚIUNI

D-niĭ C. Boerescu și Vericeanu, profesorĭ universitarĭ, și-aŭ regulat drepturile la pensie.

Ambiĭ primesc o pensie lunară de 750 leĭ.

Cursurile facultăților la universitatea din capitală se vor deschide Sîmbăta viitoare.

Examenele se vor începe la 15 Octombre.

Cu începere de azĭ pavilionul central al expozițieĭ din Cișmegiŭ va fi iluminat și deschis pînă la orele 12 noaptea.

De la 16—31 August s'aŭ constatat în armată 944 cazurĭ de conjunctivită granuloasă. Boala bîntue maĭ ales în corpul de armată de la Galațĭ și în cel de la Iașĭ.

In număruĭ-ĭ de la 6 Octombre, ziarul parizian *La paix* publică, sub semnătura D-luĭ Léo Biron, un articol foarte simpatic pentru cauza Romînilor din Transilvania.

De asemenea ziarul din Berlin *Täglìche Rundschau* de la 5 Octombre critică, într'un prim articol, procedarea conteluĭ Kalnoky în chestia, ridicată de Ungurĭ, a «agitațiilor antimaghiare din Romînia». Ziarul berlinez găsește această procedare contrară intereselor alianțeĭ întreite.

In locul D-luĭ Al. Nicolescu, director al liceuluĭ din Galațĭ s'a numit D. profesor P. D. Petrovicĭ.

L'Independance atribue D-luĭ Lahovari, președinte de secție la Curtea de Casație, intențiunea de a-și regula drepturile la pensie.

In acest caz ar deveni vacant un al doilea post de președinte de secție pentru D. Ferechide, cumnatul D-luĭ Al. Marghiloman.

Ucigașiĭ tînăruluĭ Sclavoni și a călăuzeĭ sale — crimă despre care ne-a vorbit corespondentul nostru din Focșanĭ — sînt în număr de șase. Eĭ sînt arestațĭ la parchetul din Kezdi-Vásárhely. Iată și numele lor:

Csiki Iános, Gondos István, Koter Iános, Nagy Dénes, Gondos Lajos și Balogh Iános.

Ministerul domenielor a vîndut 80 de loturĭ de cîte 10 hectare din moșiile statuluĭ din județele Covurluĭ, R.-Vîlcea, Buzăŭ și Ilfov.

Casieria generală a județuluĭ Olt a sechestrat averile a 28 de arendașĭ, carĭ datorează statuluĭ aproape 300,000 leĭ.

Se crede, că D. Manu, prefectul județuluĭ Argeș va fi numit inspector administrativ în locul decedatuluĭ colonel Logadi.

D. Stefan Sutzu, fost ajutor de primar, candidează, în acest caz, pentru postul de prefect de Argeș.

D. C. Olănescu, ministru al lucrărilor publice, studiează împreună cu consiliul tehnic superior planurile de construcție ale liniilor Slobozia-Urzicenĭ, T. Jiŭ-Vulcan, Tîrgoviște-Ploeștĭ și Curtea de Argeș-Călimăneștĭ.

D. Gr. Ghica, ministru plenipotențiar al țăriĭ la Berlin, a plecat la Viena pentru a întîmpina pe cumnata sa Regina Natalia a Serbieĭ.

In urma boaleĭ Țaruluĭ, D. Al. C. Catargiŭ, ministru plenipotențiar al țăriĭ la Petersburg, care se află în Capitală, a fost invitat să se întoarcă la Petersburg pentru a-șĭ relua postul cît maĭ neîntîrziat.

S'a acordat execuaturul regal D-lor Henry Tvotter în calitate de consul general al Englitereĭ, pentru tot regatul Romînieĭ, cu reședința la Brăila și Paul Chatiner în calitate de consul al Belgieĭ la Brăila.

Exportul vitelor în Rusja ia proporțiunĭ din ce în ce maĭ întinse

La tîrgurile ținute in cursul acesteĭ lunĭ în orașele Bîrlad, Tecucĭ și Hușĭ, s'aŭ vîndut negustorilor rușĭ aproape 10,000 de vite cu aproape un milion 800,000 leĭ.

STIRI TELEGRAFICE

Viena, 28 Septembrie. — Contele Kalnoky s'a întors și a reluat direcțiunea afacerilor străine.

Belgrad, 28 Septembrie.—După noile dispozițiunĭ, comisiunea nouluĭ împrumut sîrbesc de 44 milioane se va face, probabil, la finele luniĭ Octombrie.

Regele Alexandru va sosi mîine la 12.

D. Zancoff a desmințit dinaintea unuĭ reporter svonul despre intențiunea sa de a se duce în Romînia. D-sa va aștepta la Belgrad decisiunile Sobranieĭ.

PLÎNGERĬ

Sîntem rugațĭ a întreba pe onorabila direcție a C. F. R. dacă cu știrea și învoirea eĭ uniĭ din șefiĭ de gară percep, afară de taxele obicĭnuite și cîte o taxă de comision în folosul lor, de fie-care vagon ce liberează pentru transportul grînelor? Uniĭ din aceștĭ șefĭ pretind că, fiind prost plătițĭ, direcția le acordă în mod tacit acest *beneficiŭ*.

Alțĭ șefĭ de gară, maĭ timizĭ, nu spun lucrurile pe șleaŭ, ci aŭ un alt sistem: eĭ *recomandă* negustorilor niște lucrătorĭ și dacă negustorul nu voiește să-ĭ angajeze ca încărcătorĭ cu plata pe care o spune șeful de gară, e expus la toate șicanele posibile și li se lasă marfa să putrezească pe peroane.

In deosebĭ, plîngerea pe care o primim e îndreptată împotriva șefilor de gară de la Indeepndența, Focșanĭ, Răcăciunĭ, și maĭ ales în potriva celor de la Tutova și Berheciŭ.

CRIZA DIN UNGARIA

Budapesta 28 Sept. Camera Magnaților a adoptat în discuție pe articole legea relativă la religiunea copiilor, cu cîte-va modificărĭ aprobate de guvern. Alte modificărĭ combătute de minister aŭ fost respinse. Legea a fost adoptată apoĭ în a 3-a citire cu aproape unanimitate.

Budapesta 28 Sept. Camera Magnaților a decis cu 102 voturĭ contra 95 să treacă la discuția pe articole a legiĭ asupra registrelor stăriĭ civile. A adoptat apoĭ diferitele articole și a votat legea în a 3-a citire.

Pentru armata franceză

Paris, 28 Septembrie. — Comisiunea bugetară a ascultat pe ministrul de răsboiŭ, care a declarat că grație creditelor bugetare, efectivele pentru 1895 vor fi urcate de la 505 la 540 miĭ soldațĭ.

Efectivele actuale sînt de altmintrelea de ajuns pentru trebuințele instrucțiuniĭ și mobilizăriĭ. Ministrul a cerut comisiuniĭ să menție sporul de credite propus prin raport, *Cu toate acestea comisiunea a respins sporul.*

EDIȚIA A TREIA

ULTIME INFORMAȚIUNI

Ni se semnalează o nouă victimă a uneltirilor criminale ale călugărițelor catolice din Galați.

O domnișoară din Cîmpulung, a căreĭ nume nu suntem autorizațĭ a publica, terminîndu-șĭ studiile la Notre Dame de Sion *din Galațĭ și din Paris, reîntorcîndu-se la părințĭ a declarat că vrea să treacă la catolicism și să se călugărească.*

Toate inzistențele părinților n'aŭ putut să determine pe tînăra copilă să revie asupra hotărîreĭ sale.

Chestia falimentelor, ne reservă surprize marĭ.

Voința Națională *denunță pe oare-carĭ sindicĭ de falimente conservatorĭ, că aŭ făcut daraverĭ nu tocmai curate, iar* Timpul *amenință că va da pe față, fapte de asemene natură comise de liberalĭ.*

Să ne așteptăm decĭ la lucrurĭ picante.

Pentru ca adversariĭ însă să nu se derobeze să punem noĭ puțin punctele pe i.

După cît se zvonește, avocatul la care face aluzie notița Voințeĭ *de erĭ, ar fi junele Crisenghi, fostul deputat junimist.*

Acum Voința *are cuvîntul.—Dacă nu va avea curaj să desvălească lucrurile, o vom face noĭ.*

Consiliul de miniștri a hotărît expulzarea din țară a luĭ Carol Imbre, pentru tapagiĭ nocturne și a douĭ evreĭ negustorĭ de fete din Galațĭ.

Astă-zĭ s'a trimis în Franța și Englitera discursul tradus în franțuzește al D-luĭ Dim. Sturdza. S'a tradus însă numaĭ partea privitoare la cestiunea transilvăneană a discursuluĭ ținut la Orfeŭ, iar atacurile îndreptate în contra guvernuluĭ s'aŭ suprimat.

Relevăm printre persoanele cărora s'aŭ trimis aceste broșurĭ pe D-niĭ: Asquith, ministru de interne

---

FOIȚA ZIARULUI *ADEVARUL*

14

WILHELM BERGSÖE

Nuvele italiene

PILLONE

«Trecuĭ maĭ departe prin cîte-va odăĭ— aceleașĭ urme de moarte și pustiŭ, de părăsire și pierzanie! In sfîrșit ajunseĭ la o scară măreață de marmoră, care trebuia să ducă sus, în aripa cu turnul, cu care se sfîrșea clădirea.

«Scara se sfîrșea într'o galerie. de unde trebuia să fie intrarea la catul al doilea al vileĭ.

«Dar aicĭ ușa era încuiată și toate încercările mele de a intra rămaseră zadarnice.

«La dreapta, o altă scară maĭ mică ducea la odaea cea maĭ de sus a turnuluĭ și aci, spre marea mea uimire, intrarea era deschisă.

«Intraĭ într'o odae mare în opt colțurĭ, cu plafond boltit și cu opt ferestre, din care vedeaĭ nu numaĭ golful Neapoluluĭ, dar și dincolo de Sorrenti și de a lungul țermuluĭ pînă la Castellamare. Aci, ca și în restul caseĭ, totul era părăsit și deteriorat de vreme; dar totuși din unele semne se vedea, că odaea asta fusese locuită de nu prea multă vreme.

«In mijlocul eĭ stătea un pat splendid, al căruĭ polog de mătasă era tras la o parte și ale căruĭ plăpumĭ desfăcute, dovedeaŭ că nu de mult cine-va părăsise culcușul acesta princiar. Haine și alte obiecte de îmbrăcăminte de felurile cele maĭ deosebite atîrnaŭ de jur împrejur și dintr'un dulap deschis îmĭ luceaŭ în ochĭ uniforme și arme. Revolvere, pumnale și săbiĭ eraŭ așezate parte pe masa cea mare de marmoră de lîngă sobă, parte atîrnate într'un panoplin lîngă pat și capete de țigărĭ, așezate grămadă într'un vas de marmoră pe biuroŭ, arătaŭ împreună cu lumînarea de ceară pe jumătate arsă, că nu de mult cine-va fusese în odaea asta.

»Nu maĭ aveam nicĭ o îndoială, că Pillone locuia din cînd în cînd în vila asta dărăpănată, a căreĭ stare mohorîtă era cea maĭ bună apărare a sa și, mulțămit de această esplicație, mă furișaĭ iar pe scara cea netedă de marmoră pentru a ieși la aer liber.

«Orbit de lumina felinaruluĭ, nu băgaĭ de seamă că scara ducea din ce în ce maĭ jos și înainte de a prinde de veste, iar mă aflam în pivniță, dar la capătul opus aceluia prin care intrasem. Tocmaĭ voiam să mă duc maĭ departe, cînd auziiŭ o ușă scîrțiind în colo și în coace. Mă luaĭ după sunet și într'adevăr dăduĭ de o portiță mică de lemn, mișcată de vînt; pentru că un drug greŭ, care trebuia s'o ție închisă, fusese împins strîmb, așa că nu intrase în scobitura de fier ruginit.

«O deschiseĭ și, spre uimirea mea, văzuĭ dinainte-mĭ o rețea de frunziș des. Incercaĭ să trec prin încurcătura asta de tufe și plante acățătoare—izbutiiŭ, eram în grădină, dar cît p'aci să plătesc cu viața îndrăzneala mea; căcĭ, dacă nu m'așĭ fi apucat de un oleandru, așĭ fi trecut pe întunerec peste zidul, care despărțea vila de mare.

«Acuma înțeleseĭ pe ce drum dispărea lumina fîlfîitoare și, pentru a mă încredința pe deplin, rupseĭ o crenguță a oleandruluĭ pentru a-mĭ însemna locul și mă întorseĭ acasă, convins că vila moartă ascunde maĭ multe taine de cît eram eŭ în stare să descoper.

«A doua zi se păru că și alțiĭ bănuiseră ceva. Nicolo devenise grozav de zgîrcit la vorbă și făcea primărieĭ maĭ multe vizite, de cît îĭ plăcea, se vede. Slugile eraŭ de multe orĭ treze noaptea; din cînd în cînd găsiiŭ pe cerșetorul cel cocoșat dinaintea hanuluĭ și jandarmiĭ începură să arate o dragoste deosebită drumuluĭ spre *La Cocumella*.

«In împrejurările acestea mă hotărîiŭ să las lucrurile în voia lor și, cu toate că pribegiile neliniștite de noapte tot urmaŭ în odăile de de-asupra mea, tot dormeam somnul drepților, fără a mă sinchisi de zvonurile numeroase, răspîndite de muerile din piață.

«Intr'o după amiazĭ făcusem călare o plimbare maĭ lungă prin frumoasa vala a pinilor, care se află în apropiere de Massa. Propuseĭ călăuzeĭ mele, să ne întoarcem pe drumul de peste stîncĭ și, cu toate că el șovăia, din pricina drumuluĭ greŭ și nesigur, eŭ tot nu mă lăsaĭ de planul meŭ.

«Insă, abia ajunseserăm la bucățile de pădurĭ de măslinĭ, care se află la poalele celeĭ dintîiŭ stîncĭ, cînd măgarul meŭ se poticni, căzu și-șĭ frînse un picior de dinainte.

«Călăuza mea nu se putea mîngîia și, pe cînd el se duse să caute ajutor, eŭ mă hotărîiŭ să mă întorc fără dînsul pe jos, pentru că începea să însereze.

«Nu mersesem însă mult pe poteca stîncoasă, care duce cînd la dreapta, cînd la stînga și băgaĭ de seama că mă rătăcisem și, cu cît înaintam printre stîncile astea sure și pustiĭ, cu atîta vedeam maĭ limpede că cu greŭ voiŭ ajunge în seara aceea a casă, dacă nu voiŭ găsi pe cine-va care să-mĭ arate drumul.

«Stîncile eraŭ parcă moarte: nicĭ o casă, nicĭ un drum, numaĭ pe icĭ colo cîte o tufă de mirt, cîntecul melancolic al pitpalaculuĭ și vecinicul uruit al măreĭ.

«In sfîrșit ajunseĭ pe un tăpșan uniform, unde zăriiŭ, spre bucuria mea, o turmă de capre vesele, care pășteaŭ iarba rară dintre bolovaniĭ de piatră, pe cînd un cioban bătrîn ședea rezemat de stîncă, adîncit—lucru de mirare—în citirea uneĭ cărțĭ.

«Era un om chipeș, cu părul și barba albe ca zăpada, cu o pălărie țuguiată și cu o manta ruptă. Și așa de adîncit era în studiul săŭ foarte interesant, de sigur, în cît nu mă observă, de cît cînd mă apropiasem de dînsul cu cîțĭ-va pașĭ. De o dată sări în sus cu o agerime nepotrivită cu vîrsta luĭ și cu o mișcare, de parcă ar fi căutat o armă.

«— Te temĭ de mine, bătrînule? întrebaĭ eŭ.

«— Eŭ nu mă tem nicĭ o dată! răspunse el mîndru și mă privi țință.

»— D-ta știĭ citi? — ziseĭ eŭ pentru a-l îmblînzi. — Asta se vede rar printre ciobaniĭ de pe aicĭ.

»— Știŭ și alt ceva încă! — răspunse el cu o intonație deosebită și închise cartea.

»— E viața vr'unuĭ sfînt? — urmaĭ eŭ cu întrebările, mirat de purtarea luĭ.

»— Da, povestea unuĭ sfînt al poporuluĭ, a unuĭ martir pentru popor, cum sînt toțĭ sfințiĭ—zise el cu o expresiune minunată de melancolie.

(Va urma)

al Engliterei, Lord Balfour, Sir Morley, Lord Roseberry, prim ministru al Engliterei, Lord Salisbury, Gladstone, etc.; apoi Flourens, Henry Rochefort, Em. Garreau, etc.

Prinţesa Maria a născut o fetiţă la Sinaia.

Aşă trebue să vă esplicaţi, cititori, steagurile pe care poliţia capitalei porunceşte să le scoată negustorii la uşi.

Ţara e fericită,—bugetul va tresări de emoţiune, cînd va află că va fi stors încă pe atîta!

Astă-zi s'aŭ întrunit inspéctorii telegrafo-poştali pentru a stabili tabloul de înaintare în corpul telegrafo-postal.

D-nii Sturdza-Scheianu şi Sandu Răşcanu aŭ fost primiţi azi dimineaţă de D. Lascar Catargiu, în cestiunea neînţelegerilor dintre conservatorii din Iaşi.

D. L. Catargiu le-a declarat, că nu mai poate aştepta pînă la împăcarea conservatorilor şi pînă Vineri va invalida alegerea colegiului I comunal din Iaşi.

D-nii Costel St. Borănescu, V. Miclescu şi Oscar Niculescu, judecători la tribunalul de Ilfov, şi-aŭ dat demisiunile.

In curînd vor urma şi alte demisiuni.

Cursul rentei Statului la bursa din Berlin fiind mult mai inferior ca la bursa din Bucureşti, mai mulţi bancheri din ţară cari s'aŭ subscris cu sume însemnate la împrumutul de 120 milioane al Statului, — şi-aŭ retras semnăturile.

Ni se comunică din Iaşi că studenţii Universităţii de acolo aŭ hotărit să convoace o întrunire pentru a înfiera calomniile aduse de gazeta D-lui Scorţescu colegului lor C. Stere.

D. general Cantilli a sosit azi dimineaţă în Capitală pentru a fi consultat asupra unor înaintări în corpul ofiţerilor superiori.

O nouă bandă de tîlhari s'a ivit în Dobrogea.

Un comerciant din Constanţa, anume D. Ianchilovici, plecînd acum trei zile spre Tulcea, pe drum, între comuna Cicarcei şi Tariverde a fost atacat de trei bandiţi turci înarmaţi cu puşti şi revolvere. Bandiţii aŭ tras cîte-va focuri de revolver asupra D-lui Ianchilovici, dar din fericire nu l'aŭ nimerit.

Oprindu-se căruţa, bandiţii aŭ luat de la D. Ianchilovici 510 lei şi vr'o 15 poliţe în valoare de 4000 lei şi—apoi aŭ dispărut.

Luni se vor întruni inspectorii generali ai armatei pentru a stabili tabloul de înaintare.

Pentru nunta de argint a Regelui şi Reginei, care se va serba la 3 Noembre, se aşteaptă sosirea în Capitală a principilor Frederic şi Carol de Hohenzollern, principele de Wied, principele de Galles, ducele şi ducesa de Coburg şi contele şi contesa de Flandra, moştenitorii tronului belgian.

Primar al oraşului Tecuciŭ va fi ales D. Teodor Cancu, iar ajutor D. Stefan Plitos, fost procuror.

D. Miatovici, ministru plenipotenţiar al Serbiei, va pleca săptămîna viitoare la Belgrad pentru a lua cîte-va instrucţiuni în cestiunea conflictului dintre România şi Serbia.

D. L. Catargiu are intenţiunea de a înfiinţa un post de inspector administrativ pentru Dobrogea cu reşedinţa în Constanţa.

Mişcarea studenţilor

Ca răspuns la declaraţiunile saŭ pretinsele declaraţiuni ale studenţilor P. Crăciuneanu, D. Dragomirescu, D-ra A. Paraschivescu şi N. Cristide, cum-că D-lor fără voia şi ştirea lor ar fi fost semnaţi pe protestul făcut de o parte din studenţi contra rezoluţiunilor luate în întrunirea de la Orfeŭ, sintem rugaţi a publica următoarele:

D. P. Crăciunescu declară că cel care a comis un falş e care l'a iscălit în pretinsa *declaraţiune* publicată de ziare; D-sa îşi menţine iscalitura de pe protest.

D. D. Dragomirescu citise protestul şi l'a iscălit cu mîna sa; tot aşa D. N. Cristide, care a propus şi un amendament, primit de cei-l'alţi protestatori.

D-ra Paraschivescu în sfîrşit a fost iscălită de D. C. Poenaru, student în medicină, care a declarat că era autorizat a face aceasta.

* * *

De asemenea sintenm rugaţi a înregistra şi următoarea versiune asupra celor petrecute la întrunirea de alaltă-seară a studenţilor la societutea *Unirea*.

D. Ştefănescu Goangă, voind să vorbească în contra procedăreĭ comisiuneĭ de 5,— care în loc să ceară o satisfacţie pentru studenţi, a cerut căderea guvernului, —n'a fost lăsat să vorbească, dar n'a fost nici huiduit nici ameninţat.

In ce priveşte biletul pretins al D-lui Doleanu, prin care se cereaŭ *manifestaţiuni precaute*, lucrul stă aşa că: rîndurile acelea fuseseră scrise de alt student transilvănean, anume Cristea, pe o carte a D-lui Doleanu, şi D. Mendonidi, căruia i s'a trimis această cartă şi care a făcut mai tîrziŭ uz de ea prin publicitate, a atribuit-o printr'o greşală lesne de înţeles, D-lui Doleanu.

* * *

Studenţii G. Mateescu şi P. D. Părşcoveanu ne trimit o scrisoare prin care-şi exprimă mirarea cum D. Chr. Teodoru, student, a putut susţine, la întrunirea de la *Unirea* că D. Ştefănescu Goangă i-ar fi falşificat iscălitura de pe protest, cînd chiar pe D-lor cel care i-a îndemnat mai cu stăruinţă a participa la acel protest, a fost tocmai D. Chr. Teodoru.

Pentru D. Director general al poştelor

Aflăm că dirigintele oficiului poştal din C.-Lung şicanează sub diferite pretexte pe vînzătorii de ziare din localitate. Aşa, de pildă, pachetul de ziare ce a fost adresat ieri Mercuri D-lui W. Bek, C.-Lung, a fost predat acestuia a doua zi Joi, în loc de a se fi liberat în seara zilei de Mercuri. Această întîrziere în liberarea pachetului ne pricinueşte pagube însemnate, căci vînzătorul sus numit a fost nevoit a doua zi să refuze pachetul cu ziare ca fiind sosite prea tîrziŭ.

Atragem atenţiunea D-lui Director general al poştelor asupra pagubelor ce ne pricinueşte dirigintele oficiului poştal din C.-Lung.

China-Japonia şi puterile

Colonia, 28 Septembre. — *Gazeta de Colonia* anunţă, că puterile sînt de acord în chestiunea Coreeană. Pare că aŭ intenţiunea să nu se opuie la marşul Japonezilor asupra oraşului Peking.

Londra, 28 Septembre. — Sir Grevy, sub-secretar parlamentar la afacerile străine, a rostit ieri un discurs la Wooler (Northumberland). D-sa a zis, cu privire la războiul Chino-Japonez, că cea dintîiŭ datorie a guvernului englez este de a protegia viaţa, proprietatea şi comerţul naţionalilor săi. Guvernul voieşte să fie de acord, ca acţiune, cu toate cele-l'alte puteri, pentru ca influenţa puterilor să continue a atenua evenimentele la care trebue să se mai aştepte, a proteja interesele ameninţate şi a evita marile complicaţiuni ce ar rezulta din tentativa unui stat oare-care de a trage un profit din situaţiunea actuală în detrimentul celor-l'alte state.

Intre Franţa şi Anglia

Grimsby, 28 Septembrie. — D. Shaw Lefévre, preşedintele controlului administraţiunii locale, a rostit un discurs în care a zis că sînt mai multe chestiuni pendinte între Franţa şi Anglia. Intre altele e cea *a împărţirii Africei*. Trebuie să se spere că vor fi resolvate în mod pacinic, ca şi în trecut, pe cale diplomatică. E adevărat că ambele ţări îşi măresc armamentele însă bunul simţ al popoarelor garantează pacea. O rupere a relaţiunilor ar fi cea mai mare nenorocire, o crimă chiar.

ULTIME TELEGRAME

Petersburg, 28 Septembrie. — *Gazeta de Comerţ şi industrie* condamnă svonurile răspîndite la bursa din Petersburg într'un scop de speculaţie, despre rescumpărarea unor căi ferate de către stat. *Gazeta*, care a desminţit deja svonul despre răscumpărarea liniei Kiew-Woronetz, desminte şi ştirea despre răscumpărarea liniei ferate Varşovia-Viena.

Bruxel, 28 Septembrie. — Un tren a deraiat la Erneux în apropiere de Liége. După *Etoile*, mecanicul şi 25 de călători sunt răniţi. Locomotiva a fost sfărămată.

ŞTIRI TEATRALE

Opera italiană.—Representaţiile trupei de operă italiană vor începe la 15 Octombrie la Teatrul liric.

Personalul trupei e următorul:

Prime done soprani: D-na Edvige Malpieri, D-ra Lucrezia Ştefănescu, D-ra Hjorck Beatrice şi D-ra Sangiorgi;

Mezzo-soprani şi contralte: D-ra Petich Marie, D-ra Ida Fornari, D-ra Nelly Sgarzi, D-ra Torchi Maria.

Tenori primi: D. Sottocornolo Enzo, D. Gordini Gius, D. Castaldi Enrico.

Baritoni: D. Guarini Ferdinando, D. Fiesoli Pietro, D. Babischoff Nicola.

Başi: D. Gandolfi Ettorre, D. Fabbri Boesmo Francesco.

Roluri secundare: D-nele Petrovich Ginevra, Geli Concetata.—D-nii Petrovich Marcello, Geli Francesco, Pane Fortunato.

Şeful de orchestră: Cav. Fornari Vincenzo; *Şeful decor*: Carlo Bianchi.

Repertoriul va coprinde următoare *opere noi*: *Manon Lescaut*, de Massenet, *Zuma*, de V. Fornari, *Guarany*, de Gomez, *Luisa Miller*, de Verdi.

Alte opere: Pagliacci (Leoncavallo), Cavalleria Rusticana, Faust, Mignon, Pescatori di Perle, Carmen, Gioconda, Ernani, Rigoletto, Ballo in Mascera, şi altele din repertoriul cunoscut.

COTA OFICIALA
a
BURSEI DIN BUCUREŞTI
Mercuri 28 Septembrie 1894.

Imprumuturi de stat romîne	
Rentă perpetuă	101 3/4
» amortisabilă din 1881 . .	98 1/2
» » (Impr. 1892 .	97 1/4
» » din 1893. .	97 1/4
» » 1894 internă.	—
» amort. (Impr. de 32 milioane.	82 3/4
» » (Impr. de 50 milioane).	85
» » (Impr. de 274 milioane)	85 1/4
» » » 45 »	85
» C. F. R. (Conv. Schuldverschreibung	—
Obligaţiune de Stat (Conv. rurale).	100 3/4
Oblig. Casei Pensiun., a 300 lei.	270
Imprumuturi de oraşe	
Obligaţii ale Com. Bucur. 1883.	86 3/4
» » » 1890.	87 3/4
Imprumuturi de Societăţi	
Scrisuri fonciare rurale	88 3/8
» » urbane Bucureşti.	99
» » » »	81 3/4
» » urbane Iaşi. .	74 1/4
Obligaţiile soc. de Basalt artificial.	97
Acţiuni	
Banca Naţională a Românieĭ . .	1475
Actiunile Băncei Agricole . . .	128
Banca Românieĭ	—
Soc. de asigurare Dacia-Romînia .	385
» de asigurare Naţionala. . .	403
» de asig. şi reasig. Patria. .	110
» rom. de constr. şi lucr. publ.	105
Societatea de bazalt artificial . .	340
Banca Naţională scont.	7
» : av. pe dep. de efec. saŭ lingouri	8
Casa de Dep. şi Consem.: avansuri pe deposite de efecte. . . .	7 1/2

BIBLIOGRAFIE

A apărut:

POEZII
de
ARTUR STAVRI

E un volum elegant tipărit şi de o necontestabilă valoare literară.

De vînzare la toate librăriile. Depozitul general la Librăria Carol Müller, Bucureşti.

* * *

In curînd va apare în editura Eberle din Viena romanţa pentru voce şi piano: *Sunt strein*, cuvinte de C. Musescu, muzica de O. Pursch, absolvent al conservatorului de muzică din Bucureşti.

* * *

Cărţi apărute în editura librăriei *Carol Müller*;

Souvenir de Bucarest.—Un frumos album lucrat în colori, cu peste 20 vederi din Bucureşti; *Vlahuţă A.* — Dan, Curentul Eminescu; *Hajdeŭ B. P.* — Ion Vodă cel cumplit, ediţia II-a ilustrată; *Coppée F.* — Poveste tristă, Roman tradus de D. Stăncescu; *Dobrogeanu-Gherea*. — Literatură şi Ştiinţă, volumul II; *Michailescu St. C.* — Incercări critice asupra învăţămîntului nostru primar, studiŭ didactic şi sociologic, ediţia II-a; *Praja I. V.* (Inspector şcolar) — Cartea de Aritmetică, p. cl. II prim. (cartonat), Povăţuitor la Cartea de Aritmetică; — *Bebel A.*—Femeea în trecut, present şi viitor; *Livescu I. Ioan.*— Angerii lui Rafael, Fantasie originală în versuri în 3 acte; *Lohmeyer M.* — Un noŭ mijloc pentru a preda copiilor limba germană cu o prefaţă de D. Gr. Tocilescu (cartonat); *Demetrescu A.* — Particularităţi ale limbei franceze, Galicisme, Proverbe, Maxime, Barbarisme; *Bacalbaşa A.* — Artă pentru Artă, ediţia III; *Cionca I.* — Conducătorul copiilor la scriere şi citire, (cartonat). Sub presă: *Morţun, Roman, Vlahuţă.*

[illegible] Pasagiul Băncei Naţionale, 10 — Tipărit pe hîrtia din fabrica LETE